МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Випуск 3 (50), 2025

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Ризики продовольчої безпеки в умовах невизначеності: аналітика, управління, прогнозування, фінансово-маркетингові інструменти мінімізації”

м. Київ, МАУП, 23 грудня 2025 р.

Київ
2025

М. О. Левченко
Фінансово-маркетингові механізми мінімізації ризиків продовольчої безпеки: економічний аспект в умовах нестабільності *33*

Ю. А. Малашенко
Фінансовий менеджмент у формуванні резильєнтних продовольчих систем *35*

Д. А. Табаченко
Системи фінансового управління та маркетингові підходи для зниження невизначеності у ланцюгах постачання продовольства *37*

О. О. Тарасенко
Бюджетно-податкові та кредитні інструменти забезпечення продовольчої безпеки в умовах економічної турбулентності *39*

В. А. Тараценко
Податкова безпека агровиробника в умовах невизначеності: податкове планування, ризик перевірок, ПДВ-розриви, комплаєнс *42*

В. А. Тараценко, І. І. Студзінська, П. В. Ярошовець
Інституційні механізми забезпечення продовольчої безпеки: роль державної підтримки, страхування, резервів і кооперації/кластерів у картоплярстві *44*

О. І. Гарасим'юк
Роль системи цивільного захисту у зміцненні продовольчої безпеки України *47*

Ю. А. Перегуда
Роль резильєнтної SMART-економіки у забезпеченні економічної та продовольчої безпеки держави *49*

С. І. Петричук
Біоекономіка як інструмент забезпечення продовольчої безпеки в умовах сучасних викликів *52*

І. В. Сервецький
Продовольча проблема в аспекті національної безпеки України *55*

О. О. Тимошенко
Механізми забезпечення економічної та продовольчої безпеки України в умовах війни *58*

Л. П. Тимощик
Теоретико-методологічні засади управління державною власністю як чинник мінімізації ризиків продовольчої безпеки в умовах цифровізації економіки *61*

Р. О. Удінцев
Євроінтеграційні процеси як чинник фінансово-маркетингових механізмів мінімізації ризиків продовольчої безпеки: економічний аспект *63*

цію між усіма ланками продовольчого ланцюга — від виробника до кінцевого споживача. Такий синергетичний підхід не лише знижує ризики пов'язані з порушенням ланцюгів постачання, але й сприяє підвищенню прозорості ринку, покращенню доступу до інформації та забезпеченню рівноваги між виробництвом і споживанням. У результаті формується більш гнучка та стійка система продовольчого забезпечення, здатна витримувати зовнішні шоки, підтримувати конкурентоспроможність аграрного сектору та гарантувати продовольчу безпеку країни в умовах економічної нестабільності.

В умовах нестабільності важливим є розвиток інструментів моніторингу та прогнозування — цифрових платформ, систем раннього попередження, big data-аналітики та моделей оцінки ризиків, які дозволяють не лише оперативно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, а й формувати стратегічні рішення на основі достовірних даних.

Отже, узгодженість державної політики, фінансових стимулів і маркетингових стратегій створює основу для підвищення економічної безпеки аграрного сектору, забезпечення продовольчої незалежності та формування стійких ланцюгів поставок у довгостроковій перспективі.

Джерела

1. *Бондарчук Я. В.* (ред.) та ін. Економіка, управління та фінансові механізми в умовах глобальної нестабільності // Матеріали міжнар. наук. конф. Київ: Ліга-Прес, 2021. С. 101–110.
2. *Райко Д.* Маркетингові стратегії як інструмент підвищення фінансово-економічної безпеки підприємства у періоди криз. *Економіка і суспільство*. 2021. № 15. С. 45–53.
4. *Свидрук І. І., Клепанчук О. Ю., Підлипна Р. П.* Забезпечення продовольчої безпеки засобами відновлення агропромислового ринку України. *Вісник Львівського ун-ту економіки і торгівлі*. 2022. № 2. С. 33–41.
4. *Черняк О. Л., Чакалов Р. К., Зачосова Н. В.* Засади використання ризик-менеджменту у системі управління фінансово-економічною безпекою в умовах економіки воєнного часу. *Вісник економічних досліджень*. 2022. № 3. С. 12–20.

Ю. А. МАЛАШЕНКО

канд. екон. наук, Придніпровський інститут МАУП
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-5748-8906

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У ФОРМУВАННІ РЕЗИЛЬЄНТНИХ ПРОДОВОЛЬЧИХ СИСТЕМ

В умовах посилення глобальних загроз, зумовлених кліматичними змінами, геополітичною турбулентністю, воєнними протистояннями та дестабілі-

зацією логістичних ланцюгів, питання формування резильєнтних продовольчих систем набуває особливої значущості. Для України зазначені виклики мають комплексний характер, оскільки агропродовольчий сектор відіграє ключову роль як у забезпеченні національної продовольчої безпеки, так і у формуванні експортного потенціалу держави. За таких умов фінансовий менеджмент постає визначальним інструментом підвищення адаптивності, стійкості та здатності продовольчих систем до відновлення.

Фінансовий менеджмент у продовольчій сфері охоплює управління фінансовими потоками, капітальними ресурсами та інвестиційною діяльністю в середовищі підвищеної невизначеності. Для вітчизняних агропродовольчих підприємств характерними є обмежені можливості залучення довгострокових фінансових ресурсів, високий рівень кредитних і валютних ризиків, а також значна залежність від механізмів державної підтримки. Натомість у державах Європейського Союзу фінансове управління аграрним сектором ґрунтується на поєднанні ринкових інструментів із системною державною підтримкою в рамках Спільної аграрної політики (САР), що сприяє підвищенню фінансової стабільності продовольчих систем у цілому.

Визначальним чинником забезпечення резильєнтності виступає ефективне управління ліквідністю та фінансовою гнучкістю. Для України це передбачає формування фінансових резервів, диверсифікацію джерел залучення капіталу та розвиток інструментарію страхування аграрних ризиків. У країнах ЄС відповідні механізми посилюються системою державних гарантій, стабілізаційних фондів і програм підтримки доходів сільськогосподарських виробників, що дозволяє мінімізувати вплив короткострокових шоків на процеси продовольчого виробництва.

Стратегічний фінансовий менеджмент має визначальне значення для забезпечення довгострокової резильєнтності продовольчих систем. Спрямування інвестицій на розвиток сталої та кліматично стійкої інфраструктури, впровадження цифрових інструментів управління виробничими й логістичними процесами, а також оновлення систем зберігання і транспортування продовольства сприяє мінімізації системних ризиків та підвищенню ефективності використання ресурсного потенціалу. Практика країн Європейського Союзу засвідчує результативність застосування фінансових інструментів, орієнтованих на досягнення конкретних цілей сталого розвитку, за яких обсяги фінансової підтримки корелюють із досягнутими показниками, що може бути імплементовано й в українських реаліях.

Управлінський вимір фінансового менеджменту виявляється також у забезпеченні узгодженості фінансових взаємозв'язків між суб'єктами продовольчих ланцюгів. В українських умовах поглиблення кооперації між виробниками сільськогосподарської продукції, підприємствами переробки, логістичними структурами та фінансовими інституціями є важливою передумовою скорочення трансакційних витрат і підвищення прозорості руху фінансових ресурсів. У державах ЄС така взаємодія підтримується розвиненими інституційними механізмами та цифровими платформами, що спри-

яє формуванню інтегрованих і стійких до зовнішніх впливів продовольчих систем.

Таким чином, фінансовий менеджмент у контексті формування резильєнтних продовольчих систем забезпечує створення необхідних фінансових умов для адаптації, стабільного функціонування та відновлення в середовищі підвищеної невизначеності. Для України особливої ваги набуває використання та адаптація європейського досвіду фінансового управління з урахуванням національних особливостей, що сприятиме посиленню продовольчої безпеки та забезпеченню довгострокової економічної стійкості.

Джерела

1. Food and Agriculture Organization of the United Nations. Resilient food systems: what are they and why do we need them? Rome : FAO, 2021. URL: https://openknowledge.fao.org (дата звернення: 25.12.2025).
2. *Tendall D. M., Joerin J., Kopainsky B., Edwards P., Shreck A., Le Q. B., Kruetli P., Grant M., Six J.* Food system resilience: defining the concept. *Global Food Security*. 2015. Vol. 6. P. 17–23.

Д. А. ТАБАЧЕНКО

аспірант кафедри менеджмент організацій
Навчально-наукового інституту управління економіки та бізнесу МАУП

СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ТА МАРКЕТИНГОВІ ПІДХОДИ ДЛЯ ЗНИЖЕННЯ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ У ЛАНЦЮГАХ ПОСТАЧАННЯ ПРОДОВОЛЬСТВА

Сучасні ланцюги постачання продовольства характеризуються високим рівнем невизначеності, що обумовлено коливаннями цін на сировину, змінами попиту та пропозиції, геополітичними факторами, кліматичними ризиками та впливом глобальних економічних криз. У цих умовах забезпечення продовольчої безпеки потребує комплексного підходу до фінансового управління та використання ефективних маркетингових інструментів, що дозволяють мінімізувати ризики та забезпечити стабільність постачання.

Системи фінансового управління в агропродовольчому секторі включають планування та прогнозування витрат і доходів, формування резервних фондів, застосування механізмів страхування врожаю та цінових ризиків, а також використання фінансових деривативів для хеджування ризиків, що дозволяє зменшувати негативний вплив коливань ринку та непередбачува-